

DIRECTOR:

Dr. AUGUSTIN POPA

REDAȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BLAJ — JUD. TÂRNAVA MICĂ

INSERATE:

Un șir garmond: 6 Lei. La
publicări repetate după
:: :: învoială :: ::

REDACTOR:

Prof. DUMITRU NEDA

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 200 Lei

Pe 6 luni . . . 100 Lei

Pentru străinătate 400 Lei

Unitatea

Foale bisericească-politică — Apare în fiecare Sâmbătă

Dela vis la viață

(ap). In gândul uriaș al primului-ministru Iorga s'a aprins, vie și puternică, viziunea lui Ezechiil: icoana câmpului acoperit de oase, în care duha Domnului toarnă viață nouă și face să răsară un neam mai tare și mai mândru decât cel dintâi. Duh nou trebuie turnat și peste plaiurile românești, pustiite de rele fără număr, arse de patimi și păcate, ucise de dureri și necazuri. Profesorul N. Iorga vedea revărsându-se valurile acestei vieți noi și un nou neam românesc, scaldat în soare, înălțându-se din țărna umzrilor de până acum.

Ne-am lăsat și noi, cu dragă inimă, furați de vraja acestei icoane minunate. Cu îngrijorare însă: ne temeam că viața, cu realitățile ei brutale, rebele, va spulbera visul iesut din nădejdiile de mai bine ale tuturor.

Din păcate, teama noastră s'a dovedit, prea curând, întemeiată. Avântul generos, gândul creator de lumi noi al dlui Iorga se frânge, pe zi ce trece tot mai mult, în fața puterilor oarbe ale vieții. A voit, hotărît și sincer, să lucreze cu „parlamentul restaurației“. Așa era constituțional. Așa cereau interesele țării, pentru care frământările și cheltuielile unor alegeri inutile sunt o lovitură primejdioasă. Totuși d. Iorga a dizolvat Parlamentul. Și încă într'un chip neobișnuit de urât. — Vrăjmaș al partidelor și al clientelei de club, d. Iorga sporește numărul lor cu unul, alcătuit în pripă din transfuga celorlalte. — Stigmatizatorul fripturismului de ieri, azi patronează tabăra crescândă a unui întreg partid de această nobilă esență. — A voit apoi un fel de parlament corporativ, cu reprezentanții breslelor, pentruca să sfârșească prin o serie de cartele cu partidele perhorecate și în urmă să ajungă prinsonierul aceluia dintre ele, de care a stat mai departe o viață întregă. — Și dacă trecerea la interimatul internelor a dlui Argetoianu vrea să anunțe zorii unor alegeri de marcă veche și faimoasă, din gândurile mari ale dlui Iorga n'a mai rămas nimic. Uriașul prestigiu al marelui dascăl al neamului n'a fost decât un paravan pentru măruntele sfârșirii și ambiții cari băjbăie, în vremuri tulburi, în jurul celorce îndrumă soarta neamurilor.

Nu ne vine să credem, fiindcă ar fi prea trist. Ar însemna reînvierea sărbătorească a tuturor păcatelor și greșelilor primul deceniu de după unire. Și încă sub cărma și stăpânia aceorași mari măiestri ai falsificării și distrămării vieții publice, cari s'au dovedit a fi îndrumătorii partidului liberal.

În fața acestor perspective înorate, nu putem sta nepăsători. Atenți la desfășurarea capricioasă e evenimentelor, suntem datori să oprim, cu puteri unite, stricăciunile puvoaielor ce ne amenință. Zece ani de experiență ne-au arătat drumul cel drept. Să-l urmăm înainte!

Retrăind trecutul

Aniversarea soborului dela Efes — Sugestiile acelei mărețe manifestări de viață bisericească — Să-le traducem în faptă!

de prof. DUMITRU NEDA

Roma creștină, de câteva zile, a îmbrăcat iarăși haină de mare sărbătoare. Măine chiar, într'o mare de lumini, arhierul grec Isaia Papadopoulos, va sluji, în pompoasa basilică S. Maria Maggiore, o sfântă liturghie după ritul bizantin, în vreme ce măestri ai cuvântului, aci și aiurea, vor vesti lauda Maicii lui Dumnezeu celei mai cinștite decât Cheruvimii și mai mărite fără de asemănare decât Serafimii.

Ochii sufletești ai întregii creștinătăți catolice se îndreaptă în acest răstimp spre Răsăritul vremilor de demult unde odinioară vorba de hulă a patriarhului bizantin Nestorius provocase valuri de indignare în lumea dreptcredincioșilor ce presimțeau prăpastia spre care-i târa abila retorică ce făcea deosebire între persoana Fiului lui Dumnezeu și cea a Fiului omului, între Născătoarea de Dumnezeu (Theotokos) și Născătoarea de Hristos (Christotokos).

Această funestă rătăcire pierzătoare de suflete e osândită în săborul ținut la Efes în anul 431, limpezită fiind, de data asta definitiv, dogma unității personale a Omului-Dumnezeu și a maternității divine a Mariei, totodată evidențindu-se în nouă lumină primatul patriarhului roman, care prin delegații săi, episcopii Arcadie și Proiectus și preotul Filip, împuternicise pe sf. Ciril al Alexandriei să conducă debaterile sinodului în numele Sfântului Scaun roman, singurul recunoscut de îndreptățit să spună cuvântul din urmă și hotărîtor în asemenea cauze de capitală însemnătate pentru toată creștinătatea.

Gândul nostru se îndreaptă și el, sfios, spre acele vremi de cumplită învălurare ce amenința să năpădiască și să strice din temelii biserica Domnului. Și caută să mulțumim în inimile noastre Proniei cerești care se îngrijește să ridice în fața ucenicului lui Teodor din Mopsuestia pe un sfânt ca patriarhul Ciril, după cum ridicase în fața doketiștilor pe sf. Ignațiu Teoforul, în fața gnosticilor pe sf. Ireneu, în fața lui Arie pe sf. Atanasie, în fața lui Eunomie pe sf. Vasile și în fața altor unelte ale întunecului alte luminae, după cum se poate urmări acest fenomen, atât în Răsăritul cât și în Apusul catolic, în tot decursul istoriei bisericești, până azi, până la Don Bosco și salesienii săi, contrapondui lui Marx-Engels și a socialismului deșănțat. Cu noi este Dumnezeu, mai ales în ceasurile de grea încercare, și n'avem cuvânt să ne pierdem încrederea în biruința finală, ori câte greutateți, — politice, culturale, economice, — va îngrămădi momentul asupra noastră. Puternic este cel Preaînalt să facă din pietri, la vreme de primejdie,

apărători bisericii Sale. Și noi știm că biserica noastră biserica Lui este.

Nice nu va lăsa Tatăl ca vrăjmașii Fiului să triumfeze în războiul ce poartă spre a-l scoate din lume și conștiințe, cu harul și învățătura sa genuină. Fie că atacurile se vor da fățiș, cum o făcuse Iulian Apostatul, sau Voltaire și Lenin, și cei de-o teapă cu ei, fie că se vor da pieziș și deghizat, cum o făcuse patriarhul țarigrădean Nestorius și toți ereziarhii și adepții lor de mai'nainte și după aceea. Ori câtă vâlvă ar stârni însă și ori câte prădăciuni ar săvârși, o vreme, în turma Păstorului celui mare, sfârșitul tuturor este înfrângerea și mărturisirea desnădăjduită: Ai învins Galileene!

Nestorianismul vine să întărească odată mai mult această constatare des verificată.

Tare cu cerbicea și netăiat împrejur cu inima, osânditul sinodului efesin produce rup-tură în sânul bisericii. Personalitate, altfel marcantă, știe să-și câștige simpatii durabile. Proscrisă în imperiul răsăritean, rătăcirea sa prinde teren în Persia, de acolo trece în India, ca biserica a sf. Toma, avându-și patriarhul său, zis Catholicos, întâiu la Seleucia, apoi la Bagdad. De aci se furișează în China, pe la 635, se întitulează „Biserica cea luminoasă“, înalță biserici și mănăstiri, până la dinastia U-tzun (841—846) sub care li-se înfundă. Nu pier însă cu totul. Ba sub Tătari le merge chiar destul de bine. Nevasta chanului Mangu (veac. XIII) era nestoriană. Pe vremea acestuia Iacob Vitry putea să scrie: „Nestorianii au infestat cu doctrina lor perversă cea mai mare parte a Răsăritului“. Misionarul Ioan de Montecorvino are mult de furcă cu ei în veac. XIV. Mulți se fac atunci catolici, dar tot mai rămân, de sămânță, în părțile răsăritene, până în zilele noastre, când, revenind la catolicism și respectatul lor șef spiritual, Mar Ivanios, sunt pe calea totalei dispariții. Lungă vreme cincisprezece veacuri. Dar biserica Romei, mai tare ca oricând, vede și stângerea acestei crengi uscate a trupului lui Hristos, cum a mai văzut și va mai vedea ofilirea și pierirea și a altor formații bisericești rupte de trunchiul plin de viață ce o viază pe ea și printr'însa întreaga creștinătate dreptmăritoare.

Cu adevărat Christus vincit, Christus regnat, Christus imperat. Și alături cu El, pentru El, e proslăvită și preasfânta sa Maică, pildă dând într'asta fără încetare, înainte de soborul efesin, cu prilejul acelu sobor și după el, biserica ce a veștejit pe hulitorul țarigrădean și s'a îngrijit mereu să țină vie în inimi dragostea față de Preacurata, rânduindu-i praz-

nice, alcătuiindu-i cântări de preamărire, ridicându-i lăcașuri de închinare, răspândindu-i icoana venerată pretutindenea, vestindu-i virtuțile la mic și la mare, implorându-i ajutorul în orice încercare, cuprinzându-o în aceeași dragoste cu dumnezeescul său Fiu, arătându-și aceste sentimente față de ea chiar și înaintea vrăjmașilor săi. Chiar și înaintea nestorianilor, din a căror inimă nici toată furia lui Nestorie n'a putut stărpi toate rămășițele de iubire picurate în sufletele strămoșilor de evlavie mariană ante-efesină, iubire ușor de reaprins în ei la cea dintâiu atingere. Franciscanul Rubruquis cercetând la 1253 pe principele mongol Sartak de pe Volga, intră în cortul lui îmbrăcat în odăjdii și cântând Salve Regina, fără ca fruntașii nestorienii ce-l împrejmuiseră să-i facă vre-un reproș. Primit în audiență de marele chan al Tătarilor, face la fel —, vestitorul credinței catolice și tovarășii săi —: întonează troparul nașterii Pururea Fecioarei: A solis ortus cardine, iar urmându-și călătoria pășește pragul bisericilor nestoriene cu Salve Regina „pe vocea cea mai înaltă” (cum se exprimă el însuși), tot așa purcezând și la primirea ce i-a fost acordată de monarhul dela Kara-Korum: îl desfătează cu acordurile de slavă ale imnului Salve Regina Coelorum.

Dragostea față de Maică e atât de firească, încât numai acela o pot repudia cari nici pe Fiul nu-l au drag sincer. Roma a înțeles acest lucru totdeauna și de aceea a pus și pune atâta pond pe cultul marian. Litanii, rosar, reuniuni mariane, scapular, tagme călugărești dedicate ei în special etc. ce alta dovedesc?

Noi uniții, moștenitorii privilegiați ai bogățiilor răsăritene de cult marian depus în rândurile noastre rituale, n'avem decât să ridicăm vălul de pe aceste comori, să le scoatem la lumină, să le facem bun obștesc și refăcând legătura cu vechiul Răsărit catolic, să readucem la nouă viață vechiul lui spirit scripitor, activ, rodnic în idei, în directive sănătoase, inventiv în mijloace de înaintare spre ideal, spre sfințenie, în butul picioarelor de multe feluri ce i-se pun în calea înălțării; bine, evanghelic-inspirat alegător în armele de

atacare a răului moral și doctrinal, aprig și iscusit mănuiitor a celor de apărare împotriva vrăjmașilor, cari nicicând nu au lipsit și nu vor lipsi.

Pășind pe calea bătătorită de Sfinții Părinți răsăriteni închinători ai Maicii Sfinte și ținând cu tărie la urmașul dela Roma a Căpeteniei apostolilor, păzitorul credinței, cum l-au numit într'un glas Părinții soborului din Efes pe Celestin I într'a doua ședință (din 10 Iulie) prezidată de sf. Ciril, sigur că o să și ajungem la nebănuită înălțime pe scara spiritualității. Și printr'asta la revărsarea din belșug a milostivirii Cerului peste întreg neamul nostru.

Icoana vremilor ce-au fost ne spune multe... Și-așa de cumiți spusele ei șoptite în taină sufletelor noastre, în ceasuri de reculegere. Să le ascultăm, căci sunt glasul Spiritului care a luminat și a întărit atunci pe cei aleși, purtându-i la biruință, și care aceeași lucrare o săvârșește și astăzi în lumea sufletească a celor ce n'au rupt legătura credinței și a dragostii cu de Dumnezeu insuflații Părinți adunați în sobor la Efesul anului patru sute treizeci și unu.

Biblia și cinematograful. Reprezentantul din Cehoslovacia al Institutului pentru cinematograful educativ de pe lângă Liga Națiunilor, d. Huspek, a avut o convorbire cu Mgr. Kordac, arhiepiscopul de Praga, referitor la tema: Cinematograful și Biblia.

Păreră înaltului ierarh este că cinematograful e unul din mijloacele cele mai eficace întru răspândirea ideilor religioase și din acest motiv biserica, având menirea nu numai să predice religia ci și să îmbunătățească stările sociale (așa cugeta deja Moise și așa judecă și Leo XIII, autorul celebrei enciclice „Rerum Novarum”), trebuie să stăruie ca și această achiziție modernă a științei să fie pusă în slujba credinței, ca să ajute și ea la soluția problemelor sociale în spiritul adevărului creștin.

Bolșevicii ne-au dat și aici dovada cum se pot infiltra pe calea filmului anumite tendințe în sufletele publicului mare. Catolicii nu-i iertat să se lase mai pe jos. Nu se prea recomandă filmarea vieților de sfinți, pentru-

că's prea abstracte pentru privitorii de azi. Mai bine să se aleagă subiecte din Biblie, ca poate da cel mai grandios tablou de ecru. Drept că e greu să fie prinse bine scene biblice — ca exemplu poate servi filmul „Regele Regilor” unde Maria Magdalena și Mătuitorul Hristos n'au fost just prezentați, dar dacă se va ținea seamă de împrejurări, că aci nu se poate lăsa frâu prea liber imaginației, totul va ieși bine. Mai ales dacă se ținea la limbajul Scripturii, care-i va aprinde și spiritul de omul de azi.

Figura centrală a dramei biblice trebuie să fie omul, umanitatea, scoțând în relief lupta omului cu materia, a cărei sclav s'a făcut din care sclăvie l-a scăpat Hristos, sfințitor muncii întrepide. Acelaș Hristos care petre și astăzi între noi. Acelaș Hristos care trece pe străzile cetăților superbe din zilele noastre cetății de peatră sălășluind înlmi împletite. Cum se prăbușește falnicul Vavilon, cum se sfarmă domniile egiptene și cum se va distruge imperiul roman, așa se va dărma și clădirea superbă a culturii moderne ce nu vrea să cunoască pe Isus Hristos, cuvintele căruia vor trece și împărăției căruia nu va fi sfârșit în inimile oamenilor de bine, precum zicea încheiere arhiepiscopul de Praga.

Ortodoxia și catolicismul

Reflexii la gândul apropierii dintre ele

Rândurilor noastre privitor la binele sfătuirii și țestii dintre noi și ortodocșii a ținut să le răspundă d. Nichifor Crainic prin „Universul” din 28 Aprilie. Reliefând momentul psihologic că „apelul de apropiere ce ni l-a trimis zilele trecute Blajul nu înseamnă nici un caz o intenție de revenire la matca ortodoxiei, are câteva aprecieri cât se poate de nedrepte privitor la biserica unită și la catolicism peste tot. Data ocasiunii o se revenim asupra lor. În acelaș foileton, în amintind de deosebirea doctrinale ireconciliabile, dintre catolicism și ortodoxism, lasă totuși să se înțeleagă aceste două forte au și un tărîm vast de lucrare în comun: tărîmul practic. Aici suntem de perfect acord cu d. Nichifor Crainic, în convingerea că începând a vom sfârși, mai curând ori mai târziu, cu dărîmarea rețetelor despărțitor a vrăjmașiei ce vede enorme rădăcini dogmatice și acolo unde nici umbră de greșală nu este

Foiața „Unirii”

Pensionarea preoților

Precizări la înfămpinarea unui frate mai tânăr*)

În numărul 1—1931 al „Unirii”, am scris cinstit, sincer, obiectiv și frățeste în chestia aceasta. Mi-a răspuns p. Rinea în Nr. 9 al „Unirii”. Sf. Sa mă acuză de „o îndrăzneală și abilită îndemănare dialectică”, de „un procedeu neserios”, de „asalt temerar împotriva evidenței”, de „monstruozități învrajbite cu cel mai elementar simț logic” și alte grațiozități, aruncate din bun senin și pentru mine absolut neexplicabile.

Rog pe venerații frați, cari au colecționat „Unirea”, să binevoiască a ceti încă odată cele scrise de p. Rinea în numerii 46 și 47 — 1930 ai „Unirii” și cele scrise de mine în numărul 1—1931 și judece, dacă a fost îndreptățit p. Rinea să scrie așa, cum a scris.

P. Rinea, în lipsa de argumente, cari să combată teza susținută de mine, recurge la invective. Cui prodest, așa ceva? Problema

*) Pentru importanța cauzei mereu actuale, facem loc și acestui articol al p. Rinea, deși nu suntem prietini ai polemicii personale, pe cari prin aceasta le socotim închise. Vom fi bucurători însă de orice gând bun s'ar mai putea spune pentru aflarea celei mai norocoase deslegări a problemei. N. R.

pensionării preoților e „o problemă, pe care o socotim de importanță capitală,” cum așa de nimerit se exprimă „Unirea” în Nr. 46. E o problemă foarte însemnată și e bine să se discute „cu mai puțină pasiune și cu mai multă obiectivitate”, cum se exprimă p. Rinea, după ce n'a purces chiar așa.

1. Înainte de toate p. Rinea îmi atribuie afirmațiuni, pe cari nu le-am făcut. Dsa zice: „P. O. Popa crede, că nu-i de lipsă ca noi să cunoaștem punctul de vedere al statului în aceasta cauză, deoarece P. S. S. Arhierii sunt în drept a pertracta cu guvernul afacerile bisericesti”. Am spus eu așa ceva? Eu am scris: „Nici unui preot nu îi este permis să pertracteze cu guvernul țării afaceri, cari privesc Biserica. Aceasta se ține de competența I. P. S. Arhieriei”. Va admite și p. Rinea, că una-i „a nu fi permis să pertracteze cu guvernul” și alta-i a „crede, că nu-i de lipsă să cunoaștem punctul de vedere al statului în aceasta cauză”, în deplină consonanță cu spiritul hotăririlor Sinodului III provincial (T. II. C. II).

Dar una am scris eu și alta a cetit (așa să fi și înțeles?) p. Rinea. De bună seamă I. P. S. Arhieriei în hotăririle Lor vor ține seamă și de „dorința clară a majorității clerului”. Organizarea profesională a preoției noi o avem în sinoadele preoțești, ținute după protopopiate, în sinoadele eparhiale și în cele provinciale. În 1919 s'a încercat, în congresul ținut în Cluj, să se înființeze o Asociație a

clerului, dar știm cu toții, că nu s'a putut realiza. Poate se va mai încerca cu mai mult succes.

2. Că statul nu ar găsi oportunită în creșterea preoției din Ardeal la fondul de pensii al funcționarilor publici între împrejurările de azi, eu nu am discutat-o, ci am spus, că noi (preoții) credem, că acum e timp oportun și orice întârziere e în paguba bisericii. Încât privește punctul de vedere al statului, nu-l cunosc, dar cred, că guvernul poate refuza un drept asigurat prin lege.

3. P. Rinea nu vede de ce chiar eventualitatea separării Bisericii de stat reclamează trecerea cât mai grabnică la fondul de pensii al statului? Mă miră mult, pentru că am spus-o limpede: „Biserica, scăpată de gripenziunilor, își va putea face un fond de rezistență — pentru zile negre”. Să nu fi înțeles p. Rinea aceste cuvinte? Că în caz de separație a bisericii de stat celibatul nu ar fi mijloc de salvare, o poate spune numai cine nu știe, cum Biserica apuseană a putut să susțină — în luptele cele mai grele — numărul multumită celibatului. P. Rinea vorbește de „o altă orientare a educației clerului tânăr”. Care ar fi aceea „altă orientare”, nu ne spune. Să sperăm că își va destăinui secretul și atunci vom vedea, cum socotește S. Sa, că trebuie educat clerul tânăr.

4. P. Rinea se întrebă, că de unde vine, că noi cei cari suntem de părere,

Reținem din reflexiile scriitorului de valoare, care este d. Crainic, sugestiile captivante:

„Dar, dacă astfel stau lucrurile în spiritul dogmei, există totuși posibilități de apropiere și — am îndrăzni să spunem — de colaborare între noi și catolici pe terenul practic. N'avem nici un motiv să ne urâm, mai înainte de orice fiindcă ura e principial exclusă de învățătura creștină. Porunca noastră cea mai mare e iubirea de oricine și de orice, iubirea universală, care nu deliberează cui trebuie să se dăruie și cui nu. Nu acordăm noi această iubire tuturor necreștinilor cari ne înconjoară, — acel sentiment care e proverbiala toleranță ortodoxă? Nu acordăm noi această iubire protestanților când episcopatul nostru participă la congresele lor internaționale și la felurite asociații religioase în vederea păcii generale?

Dece catolicii, confesiunea cea mai apropiată de noi, nu s'ar învrednici de aceeași iubire? Sentimentul creștin nu numai că ne lasă liberi, dar ne obligă la o apropiere, la o colaborare.

În domeniul practic, nici nu vedem argumentele ce ne-ar reține. Vedem, dimpotrivă, argumentele care ne constrâng la o apropiere. Creștinismul întreg e astăzi dușmănit cu o frenezie diabolică, deslănțuită furibund ca niciodată în istorie. Ateismul sovietic nu e îndreptat exclusiv împotriva ortodoxiei, ci împotriva oricărei forme de viață religioasă în general. În lupta de rezistență sunt angajate, deci, toate concepțiile care văd în idealul sovietic monstruoșitatea morală incarnată. Cu atât mai angajate bisericile și confesiunile ce se recunosc în doctrina Mântuitorului. Lupta aceasta pretinde organizarea frontului lui Hristos împotriva lui Anticrist.

Există o formă subterană și masonică a lui Anticrist, resfirată ca o caracteristică imensă pe glob; dar există și activează forma sovietică a statului ateu cu program pe cât de trufaș pe atât de răspicat de a despărți creatura de Creator și de a isgoni pe Hristos din inimile oamenilor.

Putem noi să tăgăduim bisericii romano-catolice formidabila experiență istorică acumulată în astfel de războaie ale spiritului? Când

Anticrist a îmbrăcat în Occident forma genului filosofic negativ, catolicismul i-a opus filosofia creștină; când Anticrist a îmbrăcat strălucirea artei și a poeziei ucigătoare de suflet, catolicismul i-a răspuns cu stâlpii de foc ai artei creștine; când Anticrist a devenit savant, catolicismul a intrat în laboratorii, a căutat să fundeze științific adevărul religios; când Anticrist a apărut ca demagog social, catolicismul i-a opus ordinea creștină a societății. Noi vom zice, fără îndoială, că e un alt mod de a lucra decât cel în care am crescut noi orientalii. Dar acest mod nu se exclude, ei se completează cu modul nostru contemplativ. Modul acțiunii catolice, în epoca modernă de defensivă, a trebuit să se formeze după împrejurările complexe ale civilizației occidentale. Și noi înșine știm, că spiritul militant se cere ascuțit și mlădios din cale-afară, — după cuvântul și după spiritul apostolului Pavel: *M'am făcut tuturor toate, ca pe toți să-i dobândesc!*

Noi nu contestăm, prin urmare, marile merite cucerite de sora noastră mai numeroasă din Occident pentru a impune nivelului înalt al civilizației europene concepția de viață creștină. Ceva mai mult, cuceririle ei de ordin intelectual le-am recunoscut, de vreme ce ni le-am însușit pentru viața intelectuală și pentru cugetarea noastră apologetică.

Primejdia contemporană e o primejdie comună. Și orice acțiune de apropiere între creștini și de consolidare a vieții omenești, cel puțin în domeniul iubirii, nu poate fi blestemată de Dumnezeu, căruia ne rugăm cu toții „pentru unirea tuturor“.

Săptămânile orientale dela Siracusa. Apusul catolic știe una și bună: să se roage ca Părintele ceresc să-și reserve lumina sa în lumea sufltească a celor rătăciți dela credința cea adevărată și să-i readucă la staulul părăsit din nesocotință ori omenească slăbiciune, amestecată, nu odată, cu vinovată răutate.

Arhiepiscopul de Siracusa, Mgr. G. Carabelli, a deschis, în ziua de 26 Aprilie c. în catedrala reședinței sale, în cadrele unei liturghii solemne, „Săptămâna Orientului Cre-

știn“ cu un măduvos discurs ocazional. Cu acel prilej s'au cuminecat, ad intentionem Ecclesiae, la trei mil de copii și copile.

Dup'aceea a ținut pâr. Musumeci în biserică sf. Maria, o conferință referitor la asemănările dintre ritul grec și cel latin în ce privește administrarea sfintelor taine, insistând asupra faptului că deosebirea de rituri nu numai că nu sdruncină esența doctrinei catolice, ci dimpotrivă e o dovadă strălucită a universalității, a catolicității sale. Și-a încheiat conferința rugând mulțimea prezentă să stăruie în credința că Domnul va da să fie cât mai în grabă o singură turmă sub un singur păstor în urma rugilor ce se fac în acest scop.

Conferințele pâr. benedictin Placido de Meester, — un liturgist de renume, — despre evoluția rânduelii sfintei liturghii răsăritene, îndeosebi luminoasele lămuriri privitor la liturghia catehumenilor și la cea a credincioșilor, a trezit interes viu în sufletele ascultătorilor, față de aceste comori de neprețuit ale anticității de unitate creștină. Asta mai ales că în ziua de 27 Aprilie pâr. Dr. Petrotta a slujit în monumentală biserică, dedicată Preacuratei, o sfântă liturghie după ritul grec, în vreme ce pâr. Petta talmăcia în italienește rugăciunile cele mai frumoase ale actului sfânt și-i explica ceremoniile.

Acest „Curs de rugăciuni și de studii pentru orientul creștin“, binecuvântat de Sfântul Părinte, s'a continuat și în săptămâna următoare, tot cu liturghia greacă a sf. Ioan Gurădeaur, o cuvântare a arhiep. Carabelli și conferințele pâr. Musumeci: Gregoriu Asbesta și schisma, și a canonicului Cannarella: Sfinții siracusani de ritul grec, făcându-se, cu laudă, pomenirea sfintei Lucia, fecioara, a sf. Metodiu de Siracusa, a sf. Simeon cel canonizat la 1042, a sf. Iosif inograful și a celor cinci mănăstiri basiliane, — răsadnițe de sfinți, —: mănăstirea sf. Lucia, sf. Foca, sf. Nicolae, sf. Petru ad bajas (Tremilia) și a chinoviei Capitullina. Toate acestea în prezența card. Lavitrano, a numeroși episcopi și preoți și a unei mulțimi imense de credincioși.

Că după toate acestea se vor înălța la ceriu multe-multe rugăciuni pentru unirea bi-

preoțimea să beneficieze de favorurile legii de penziuni, arătăm atâta generozitate față de fondul statului, pentru care suntem gata de jertfă, fără să crăcnim măcar și suntem atât de sgârșiti față de propriul fond, când vine vorba de jertfe? Aici e locul să întrebăm și noi: De unde a scos pâr. Rinea acestea? Nici unul dintre noi nu am afirmat așa ceva.

Completarea pe care o propune Sf. Sa când cere, că „se cuvine, ca preaven. Superioritate să admită, ca la administrarea lui (a fondului de pensuni) să ia parte și preoțimea prin delegații ei din motivul, ca pe viitor să nu se mai audă, în surdină și publice, nemulțumiri aduse felului de administrare al aceluia fond, creindu-se prin acelea o atmosferă nu chiar favorabilă, cu toate Rațiunile ce se publică“, e — cel puțin pentru a hidiecează — tardivă. Sinodul arhid. din 1927 votând statutele fondului de pensune și ajutorare în § 6 a spus, cum să se administreze fondul și a prevăzut, că „Ven. Cler delegă o comisie de 5 membri, aleși în sinodul arhidiecezan, care an de an se întrunește la Blaj și face verificarea gestiunii anului trecut. Rezultatul acestei verificări se publică în Cereular deodată cu rațiunile anului respectiv“.

5. Si acum să trecem la „monstruoșități“ și să vedem, ce-i cu contradicțiile? Sf. Sa spune în ultimul articol: „Nu e adevărat, că eu așa recunoaște, că greutățile familiare ar fi cauza, că nu ne putem creia fondul nostru,

deoarece afirmația aceasta e pusă de mine în gura partizanilor penziilor dela stat și prin urmare nu e a mea, deci pe nedreptul mi-se atribue mie. Contrazicerea relevată de pâr. O. Popa în realitate e, deci, inexistentă. Contextul nu lasă nici o îndoială“. Să cităm cuvânt de cuvânt din articolul publicat în numărul 46—1930: „Soluția cea mai eficace, care se impune din primul moment prin simplitatea ei, este înglobarea noastră la fondul de pensuni al Statului. Motivul: Enorme greutăți ale susținerii familiei ne pun în imposibilitatea de a ne creia fondul nostru de pensii, capabil a ne ajuta omenește pe noi și familia noastră, la zile negre“. Așa a scris, negru pe alb, pâr. Rinea și chiar titulatura articolului e „pentru zile negre“, luată din cuvintele citate. Acum vine și spune, că afirmația aceasta e pusă de Dsa în gura partizanilor pensionării dela stat.

Dar Dsa uită, că tot în articolul menționat a mai afirmat, că „e foarte greu să ne creiem din puterile noastre fondul ce ne trebuie“. Contextul, deci, e în defavorul pâr. Rinea. Sau și aceste cuvinte le pune în gura noastră? Unde sunt, deci, „monstruoșitățile învrăjbite cu cel mai elementar simț logic“? Era bine, ca pâr. Rinea înainte de a scrie aceasta monstruoșitate, să-și fi cetit încă odată articolul, oricât de lung ar fi.

Dar las laoparte reflexiile pâr. Rinea, pentru că S. Sa a scris cu prea multă patimă și cu prea puțină obiectivitate. Scrisorile de

aprobare primite dela venerați Frați în Domnul m'au întărit în convingerea că bine am scris, cum am scris.

Chestiunea pensionării preoților e o chestiune arzătoare. Rezolvirea norocoasă a acestei chestiuni o reclamă nu numai interesele preoților, ci și ale parohiilor. Preoții neputincioși, vădulele și orfanii ar scăpa de mizeria neagră, în care au trăit până acuma și ar duce o viață omenească. Preoții în funcțiune nu s'ar mai gândi cu groază la ziua, când nu ar mai putea sluji și la ziua, când ar trebui — la glasul Celui de sus — să-i părăsească pe ai săi.

Parohiile ar scăpa de sarcina preoților, cari nu mai pot să-și vadă de slujbă, cum se cuvine. „Biserica neputând da o penziune convenabilă, ea tolerează pe preoți în slujbă până la adânci bătrânețe și neputințe.

Și e știut, că preoții noștri, până sunt tineri, ocupă parohii mici și slăbuțe și numai mai tâziu ajung în parohii mari. Și chiar parohiile mari sunt silite să tragă scurta pentru insuficiența fondului de pensune. Parohiile acestea, cari au nevoie de păstori în deplină putere, trebuie să sufere zeci de ani din cauza neputinții păstorului. Paguba cea mare pentru mântuirea sufletelor o înțelege oricine“. Așa scriam în numărul 35—1930 al „Unirii“ și până acuma nime nu a combătut acest argument.

Nu pot înțelege un lucru. Pentru ce trebuie să-i temem pe pensionari în cazul unei sepa-

sericilor, e sigur. Și sigur e și aceea că nu-i cale mai potrivită ca a înțelegerii netulburată de prejudiții și a rugăciunii pentru realizarea dorului sfânt a revenirii la matca străveche.

De ce nu se purcede la fel și în biserica ortodoxă?

Știri mărunte

Personale. Preaven. Ordinariat arhiepiscopesc a numit pe păr. *Aron Ignat* din Sălcud, paroh la Ocița; pe păr. *Dumitru Pop* din Ocișoara l-a numit admin. paroh. la Giuluș; pe păr. *Ioan Pop* din Ercea l-a numit paroh la Sovata; iar pe păr. *Nicolae Gherghel*, neoconvers, l-a numit admin. parohial la Toarcia.

— Ven. Ordinariat de Oradea Mare a numit pe păr. *Ioan Lobonțiu* la parohia II din Carei.

Oradea Mare comemorează și ea sărbătorul ecumenic din Efes. Sub patronajul Excelenței Sale episcopul Valeriu și cu întreg concursul Direcției reuniunilor de pietate și a congregațiilor mariame din orașul de reședință al I. P. S. Frențiu, se va prăznui și la Oradea, după cuviință, împlinirea alor 1500 de ani dela ținerea în veci memorabilului săbor efesin. Programul acestor serbări prevede un triduum sacru (zilele de 28, 29 și 30 Maiu), cu slujbe și predici, în catedrală, la orele șapte seara; cuminecarea tuturor congregațiilor și credincioșilor de bine, după mărturisile premergătoare; o procesiune solemnă, cu Preasfântul Sacrament, între făclii, în Dumineca Rusaliilor, prin Piața Unirii și un matineu festiv Luni, a doua zi de Rusalii, când va cuvânta înaltul ierarh, urmând apoi recitări, cântări de cor, un duet (Doamna și d. Mărcuș) precum și patru tablouri vii reprezentând scene din viața Preacuratei. — Sigur va fi o manifestație religioasă impunătoare, la care va lua parte tot ce are bun Oradea noastră.

Logodna principesei Ileana. Președinția consiliului de miniștri a vestit țării logodirea A. S. R. Principesei Ileana cu arhiducele Anton de Habsburg. Înaltul mire este nepotul prințului Salvator, un văr al fostului împărat Carol de Habsburg, și unchiu lui Otto de Habsburg pretendentul la coroana Ungariei. După mamă descinde din familia Bourbon. Nunta va avea loc, probabil, în luna Iunie. — Țara întreagă ia parte la bucuria Principesei, care este cunoscută și iubită în tot cuprinsul hotarelor noastre.

rări a bisericii de stat și nu-i temem pe preoții în funcțiune, cari încă — cei mai mulți — se bizue tot numai pe ce primesc dela stat? Dacă am primit salarizarea preoțimeii și chiar și a demnitarilor bisericești, dela stat, — dacă am primit salarizarea dela stat a corpului didactic dela școalele din Blaj, Beiuș și Gherla și a celui dela Academii teologice, fără să vedem în aceasta o primejdie pentru biserică, pentru ce am vedea primejdie în pensionarea câtorva preoți bătrâni și a bietelor văduve și a sârmanilor orfani? Dacă am primit legile de salarizare ale statului și ne bucurăm de favorurile lor, pentru ce stăm la gânduri să primim și favorurile legii de pensionare a statului? Năcazurile preoților bătrâni și neputincioși, lacrimile văduvelor și plânsul orfanilor nu sunt în stare să ne imoaeie inimile?

Păr. Octavian Popa

Alt prefect la Târnava-Mică. Guvernul nu prea are noroc cu prefectii. Fug oamenii de domnie în ruptul capului. Așa a făcut d. Ștefan Meteș, căruia i-se încredinșase paza jud. Târnava-Mică. În locul lui a fost numit, apoi, d. *Petru Roșca*, care și-a luat postul în primire. Dumineca trecută noul prefect a făcut o vizită I. P. S. Sale mitrop. Vasile.

Apostolle rodnică. Ascultând de porunca mai marilor ierarhici, păr. Dr. Dominic Neculăeș și păr. Ioan Gârleanu au ținut în Pa-resimi misiuni populare într-o seamă de parohii ce le simțeau lipsa. Rezultatele obținute sunt dovada harului ce le-a însoțit și a inimilor bune deschise spre primirea grației divine. Astfel, numărul cuminecărilor la Portița a fost de peste 1000, la Sânmiclăuș peste 400, la Periceiu peste 600, la Babița aproape 1000, la Vașad 2200, la Giungi peste 600, la Careii mari peste 800, la Stârciu peste 600. Părinții misionari pot fi mângâiați de ostenelele avute, iar noi toți mândri de alipirea și setea poporului nostru după mântuitoarele taine ale credinței. — Barem de i-le-am împărtași în măsura dorinței sale!

Locale. Dumineca viitoare, a Orbului, va predica în catedrală păr. *Ștefan Roșianu*, canonic metropolitan.

— Compania Artiștilor Asociați „*Vestul Românesc*” din Oradea, de sub direcția d. D. Tibor a jucat aseară, în sala de gimnastică a liceului nostru de băieți, comedia în 3 acte *Scampolo* de Dario Nicodeni. — Piesa binevenită, jucată cu spirit, a mai descrețit frunțile multora din publicul asistent.

Bolșevicii gata să „fericească” și Spania. Rasturnările petrecute mai în urmă în țara toreadorilor nu se putea să scape vigilenței tovarășilor roșii. Știri din Moscova anunță într-unirea Comitetului Central Executiv al Internaționalei III în ședință extraordinară, pentru examinarea urgentă a activității partidului comunist spaniol și pentru stabilirea directivelor impuse de noua situație. După expunerea lui Batista, esmisul comuniștilor spanioli, s'a decis organizarea sindicatelor muncitorești de așa, ca la un moment dat să poată declara grevă generală și să poată începe revoluția. Totodată s'a luat hotărârea să se tipărească un număr imens de manifeste incendiare în limba spaniolă și să se trimită la fața locului agenți provocatori speciali, „educați” la academia din Moscova anume pentru a aranja răsvărituri. Presa sovietică nu face taină din gândul partidului comunist spaniol de a aprinde făclia răzmiriței. Ziarul *Pravda* își exprimă nădejdea că nu peste mult tovarășilor roșii le va succeda să-și împlinească „menirea istorică” și să arbereze steagul în coloarea sângelui peste toată peninsula iberică. — Viitorul apropiat va arăta întru cât Spania poate fi confundată cu Rusia, ori doară că nici vorbă nu poate fi de vre-o apropiere psihologico-morală între ele.

Pentru băieții orbi. În Institutul de orbi al statului, din Cluj, se primesc pentru anul școlar viitor băieți orbi dela etatea de 6—12 ani. Pentru că băieții orbi să fie primiți pe locuri gratuite, părinții sau tutorii lor vor face cereri (timbrate) cărora vor anexa: Extrasul de naștere, certificat medical că băetul orb nu suferă de vre-o boală infecțioasă sau mintală și este educabil și un certificat de paupertate vizat de perceptor. Cererile sunt a se adresa Direcției Institutului de orbi din Cluj, Calea Dorobanților 25.

IN INTERESUL SĂNĂTĂȚII, și al capacității de muncă îngrijiti-vă să aveți scaun normal, 2—3 dragăeuni Artin luate seara, asigură un scaun normal și ușor. Cereți dela medicul Dvs. Artinul estin.

† **Samuil Poruțu**, preotul nostru pensionat, din Turda, s'a stins la 4 Maiu c. într'al 77-lea an al vieții și 49-lea an al preoției sale cinstite. — Odihnească în pace!

† **Gheorghe Albuiescu**, unchiul d. prof. Ion Pop Zăicani, a trecut la celea veșnice în

ziua de 29 Aprilie c. într'al 56-lea an al vieții și 35-lea al slujbei de cantor în strana bisericii din Bucova nașterii sale. — Fie-i partea dreptii!

OBOSEALA ȘI SLĂBICIUNEA nu răpesc orice dispoziție. O recapătăm dacă adăugăm în laptele de dimineață și la cel dela 4, 2—3 lingurițe Ovomaltine.

Telefonul „Unirii”

K. Alba-Iulia. Datele statistice privitor la rețințele agrare din Ungaria, le-am dat, în numărul nostru trecut, după „*Wochenschrift für Kultur, Politik und Volkswirtschaft*” (Viena). Nr. 31 din 2 Maiu c. În legătură cu acele date aduce numita foaie cuvintele citate de P. Csávossy.

D. Craiova. Ne miră că tot mai suferim de îndigestie, când aveți la îndemână un mijloc sigur de tămăduire: dările de seamă asupra „Congresului societății ortodoxe a femeilor române”, ținut de curând în chiar orașul D-voastră. A fost amuzant din cale afară. Ajung să vă amintim că rolurile principale au fost sustinute de neîntrecutul duet Alexandria Cantacusino și Tudă Popescu, cunoscut în lumea largă sub numele de „Deminant”. S'a cântat, cum era firesc, aria pătimirii ortodoxiei și a vecsațiunilor nemaipomenite ce le subdierptcredinșorii din partea sugubăților de uniți, ca nu lasă pe ortodocși să trăiască, nici să se roage, nici să-și ridice biserici. Ca de pildă, la Blaj și Dicioșu mărtin, unde a fost prăpăd cumplită de tot, cum arată „moțiunea” susținută de corul întregi adunări dela Craiova. — Ori poate vă indignează nerușinarea cu care mințește, în acest chip, în fața țării, pentru a hrăni un între frați? Aveți dreptate. Mai bine nu citiți. E perurit!

C. Gherla. Ne-a venit și nouă o invitație a „Cărierului Someșan” pentru a sprijini acțiunea pornită spre a ridica un monument regretatului arhieru Vasile Hossu. Nici vorbă că ideea este din celea mai nobile. Dar pentru ca să poată fi împlinită e de neapărată nevoie să se pună cineva, deschis și pe față, în fruntea celor ce doresc să realizeze. Altfel, desorientați în ce privește mobilul și seriozitatea mișcării, anevoie se vor însufleți oamenii pentru ea. Mai ales în vremuri de cumplită urgie financiară, ca cele de acum.

Oficiul Parohial gr.-cat. Sitittelec. Fiind abonamentul Dvoastră achitat numai până în 31. III. 1929, suma trimisă s'a achitat abonamentul până în 31. IV. 1930. Vă rugăm trimiteți 150 Lei pe 1930.

H. Șaroșul sășesc. Am primit abonamentul pe jumătatea ultimă a anului trecut.

No. G. 3300—1930.

Publicație de licitație

Subsemnatul portărel prin această publicitate că în baza deciziunii No. G. 3300—1930 a Judecătoriei mixte Blaj, în favorul reclamantului Dr. Ioan Bianu din Blaj, pentru încasarea creanței de 7272 Lei cap. și acces. se fixează termen de licitație pe ziua de 20 Maiu 1931, ora 4 p. m. la fața locului în comuna Veza la locuința urmăritului, unde se vor vinde prin licitație publică judiciară mobilele: o șură, un car, 2 vaci albe în valoare de 27.500 Lei.

Blaj, la 20 Aprilie 1931.

ARTHUR BERAN
deleg. portărel

No. G. 1177—1929.

Publicație de licitație

Subsemnatul portărel prin această publicitate că în baza deciziunii No. G. 1177—1929 a Judecătoriei mixte Blaj în favorul reclamantului Mihai Vasile din Lunca repr. prin avocatul Dr. Ioan Bianu din Blaj, pentru încasarea creanței de 960 Lei, și acces. se fixează termen de licitație pe ziua de 22 Maiu 1931, ora 4 p. m. la fața locului în comuna Lunca la locuința urmăritului unde se vor vinde prin licitație publică judiciară următoarele mobile: o bivoliță, o iapă roșie în valoare de 10.000 Lei.

Blaj, la 30 Aprilie 1931.

ARTHUR BERAN
portărel

— Nu alege în pudră, cea adevărată este HÖFER —